

Изази Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годину 6, за по године 3, за четврт године 1 и 50 новчића.

За АУСТРО-УГАРСКУ за годину 6, за по годину 3, за четврт године 1 и 50 новчића.

За СРБИЈУ за годину 7 за друге земље 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се плаћеним писмима исп средњоадминистративне Црногорца на Цетиње, може се и картом упућеном на пошту у Кот. Дописе шаљу се уредништву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се реда 5 новч. За огласе више на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

ГЛАВНИ КЊАЖЕВСКИ СТАН

НИКШИЋ, 1. Септембра. — Војска црногорска заузела 8. о. м. фортице Злоступ и Оцину пољану, а 9. Поздра и Смедерево. Сад је сва Дуга у рукама црногорскијем. Фортице су велике и врло јаке. *)

11. Септембра. — Посље једнодневог бомбардовања и жестоког боја војска црногорска освојила 12. о. м. тврђаву Горанско, заробила 300 низама, узела 3 велика топа, 500 пушака и много цибане и тајина.

13. о. м. заузели Црногорци фортицу Црквице и посјели све до Фоче.

Бечки „Кореспонденц-биро“ јавља:

ЦАРИГРАД, 13. Септембра.

Шефкет-паша јавља 12. о. м.: двадесет батаљона пјешаштва, једна пуковнија коњаништва, двије батерије топова заједно са повозом живежа и муниције уђоше јуче у Плијевну; пошто су уз пут разбили Русе

*) Случајно задоцнио.

Цетиње, 14. Септембра.

Наше оружје после пада Никшића слави један успјех сјајни од другог. За Никшићем паде пет тврђијех кула у Дуги, за њима следоваше освојење града Биљећа, а за овим освојење града Горанскога и куле Црквице. Свега узеше Црногорци течајем последњих петнаест дана 9 турскијех утврђења, што кула, што градова, међу којима после Никшића заузимље Горанско једно од првијех мијеста. Што је за Турску Никшић на путу у средину Херцеговине, то је Горанско на путу у њезин сјеверни дио. Горанско лежи на ријеци Ниви и на путу, који води пут Фоче дочим је Црквица, кула 5 сати сјеверно од њега, лежећа на средини међу ријекама Пивом и Таром. Ова два утврђења бијаху господарима цијелог подручја ријеке Пиве. Падом њих двијух отворен је пут до саме Фоче, која чини врата у дринску долину. У петнаест дана дана, пошло је за руком, нашој побједоносној војсци, да освојењем реченијех утврда очисти од Турака сву горњу Херцеговину. До Требиња, Метовије и Фоче нема данас ни једнога турскога војника. Осим заузетијех утврђења већ ни онако небјашне никаква трага турскоме господству у тијем крајевима; падом њиховијем пада и последња сјенка његова господства у тијем странама.

Кад се у обзир узму крваве битке око ових тврђијех мијеста и градова још од почетка херцеговачког устанка, онда нас ово брзо постигнуће толико сјајнијех успјеха наше јуначке војске испуњује тијем већијем дивљењем и задовољством, што су ти успјеси постигнути с малијем крвавијем жртвама, које су за нас осјетљивије него ије.

Посље пада ових турскијех бедема проти црногорском нападају, долази сада ред на Метовију у Гацкоме. И пошто је овај варошић отворен и без кула, то је извјесно, да ће се поклонити првој навали црногорској. Толико стоји, да ће се заузетом овога мијеста гледати да се очисти широко и плодно Гацко поље, ма следе-

вала по том даља предузећа проти Херцеговини али се обратила на коју другу страну. Како било, црногорска војска неће се зауставити на овом побједоносном путу, ма био он управљен на коју му драго страну.

Ратне вијести.

Посље плијеванскога боја од 3. ов., није се на бугарском бојишту ништа нова десило. Истина, Турци јављају, да су своју Плијеванску војску појачали са 20 батаљона и снабјели је са храном, но та турска поткрепљења изчезавају према појачањима, што их руска војска последњих дана добива. До данас биће прешло Дунав шездесет хиљада царске гарде, цијета руске војске. За овом у стопу следе 100 хиљада војске, што је била смјештена у Пољској. Она је веће сва стигла у Румунску, те ће за 15 дана бити у убојнијем редовима. Кад тај дан стигне, имаћемо разлога, да се са својим читаоцима што веселије поразговоримо.

6. овога састали су се у Салцбургу кнез Бизмарк и гроф Андраши, који се случај свакојако тумачи; но говорило се, што му драго, он се десно у ствари тројцарског савеза, односећој се на источно питање, те су се његови представници у Салцбургу споразумјели и за случај коначне неуспјехе рускога оружја, који ако наступи, појавиће се на источном бојишту један од фактора, но никако у непријатељском по хришћанском ствар смислу.

Шпецијални дописник „Пресе“ брзо јавља из румунскога логора код Врбнице од 28. Августа:

Прекјучер почеме бојеви код Плијевне. Пролог сачињавала је жестока пуцњава из топова, на коју су Турци само слабо одговарали. Кнез Карло, који ме је јуче у јутро примио, рекао ми је, да ће навалу предузети само после најпомишљенијех припрема. Он добро зна, да је његова задаћа мучна и да има велику одговорност као заповједник западне војске. Не мање строго просуђује он своју задаћу гледајући на румунску војску, коју први пут води у ватру. Пошто сам прекјуче присуствовао боју на лјевом крилу, одпути сам се јуче на десно крило, које сачињава румунска војска. Узоран ред у логору, који ту влада, свакако је добар знак, а живахна позорност, којом момчад прати бој, показују ми, да је надахнута добрим духом. Ја сам камије видио румунске војнике у самом боју и ја морам посвједочити, да се боре неустрашиво, храбро, дапаче, лудо смјело, да чврсто стоје у дажду зрија и да су и код навали и код обране били једнако постојани. Они су јуче постигли доста знаменит резултат. Цар дошао је опет са цијелом пратњом преко Жгалице на бојиште, же се није задовољно само мотрењем операција, он је даначе корацао до прве батерије. Кнез Карло управљао је сам операцијама, идући од позиције до позиције, мотрећи резултат пуцњава топова и давајући заповиједи. Око њега падаху стријеле, али он је хладнокрвно жахао кроз ватру. У првом реду мотријоца бијаху и наши часници, потпуковник барон Ленејсен и сатник Коломан Бола. Обојица су својим храбријем држањем за бојева у шпанском кланцу и правијем аустријскијем владањем у друштву стекли не само највеће штовање, него и потпуну наклоност свијех туђијех часника. Мотрећи и учећи они су увијек онђе, же је велика акција, и непазећи на никакву погубел, упућују се пћи пред свијема напријед. Барон Ленејсен и сатник Боладекорирани су са Владимирвијем редом са мачевима. Течај боја бијаше јуче следећи: Пошто су под окриљем ноћи и дуготрајном канонадом Руса и Румуна биле саграђене и оборжане двије нове батерије, постаде бој с топовима око 6 сати жешћијем. Стријеле биле су наперене против, редути изнад Гривице, против логору и шанцу код Букове. Уз најжешћи огњ из осам

батерија гранатама и шрапнелима. Они пуцаху јако мирно, нишанише добро и погађаху опетовано батерије својих противника, који су ипак, јер им је ишла на руку срећа, имали само мало мртвијех. У шуму, која покрива обронак брежуљка, на којег је висина саграђена тврђица Гривица, намјестили су Турци један одјел и један топ, подигли мален опкоп и одтуд оперираху против два румунска топа, који су били намјештени у једном кориту с десна на страни села Гривице.

Противтоме положају буде подузета навала у један сат по подне, које имаху извести румунска 1. линијска пјешачка пуковнија и 7 пуковнија Доробанца. С почетка биле су чете покривене и турско пјешаштво није им могло ништа нахуити, али наскоро морадоше оставити грмље, у којем су се налазиле; једва што су дошле на отворено поље, ударише доробанци на шуму, прескочише јаруге пред турскијем опкопима и навалише на непријатеља бајонетима. Капетан Иремије обори се својом сатнијом на топ и освоји га. Турци почеше узмицати кроз шуму и под окриљем тмине. Било је седам сати.

Док се то догађало у средишту, предузе руски 9. војени збор навалу из Пелишта. Ја сам био одвише далеко од тога мјеста, те немогу ништа тачнога извјестити о тамошњијем бојевима.

Заповједник деснога крила Румуна, генерал Чернат, који се непрестано налазио у боју, повратио се после сретно довршене навали на царско мјесто обсервације. Цар похвали држање Румуна и изјавио се с великијем признањем о њиховом раду. У вече вратио се генерал у логор код Врбнице, же је примио вијести и издао одмах заповиједи за ноћ и јутро. Била је грађена чета батерија и промијењене позиције чета. Пруски ајина мајор Лигниц придружио се је генералу Чернату.

Данашњу ноћ трајала је даље пуцњава топова. Око поноћи започе неочекивано пушкарње. Турци покушаше навалити на десни румунски бок, же се баш градила нова батерија. Десета пуковнија доробанца побјеже се са прегуларнијем коњаништвом Турака и поћера га. У табору владала је велика узрујаност, кад се чуо глас узбуне.

Манифест кнеза Карла на румунски-народ гласи:

„Већ читаву годину дана пријети рат између Турака и Хришћана с оне стране Дунава нашијем границама. А да ове браните земља је на вас, војници, ацеловала. Ви сте оставили ваша огњишта да као људи, који увиђају своју дужност, поћете за овим гласом. Докле гођ је стајао у даљини и бијесно на земљу по која разбојничка чета нападала, требало је само границу чувати. Али сад се рат приближује. Кад би Турци побједили они би унијели у нашу земљу убијство, пљачку и опустошавање. Да би ово избјегли, морамо се с Турцима на њиховом земљишту борити.

Румунски војници! Ви знате за патње, које је подносила наша земља за 200 година, и то, како за то доба бјеху угњетена сва права наша и средства за обраду нашу.

Данас вам је дана прилика, да покажете вашу храброст. Оци цијеле Јевропе управљене су на вас.

Напријед, дакле, с румунском одважношћу, на нека свијет суди по дјелима нашијем!

На страни храбре и многобројне војске једне од најсилнијех држава јевропских предузимамо ми опет борбу нашијех славијех предака. Храбра, и ако мала армија Румуније одликоваће се и прибавити земљи опет положај који му припада међу народима јевропскијем.

То је и миње узвишеног владоца свијех Руса. Румуни се, дакле, неће само борити на страни Руса на истом бојишту но и за исте цијели, због чега ми је и повјерена команда над објема армијама пред Плијевном. То је висока почаст за вас, војници, као и за цијелу земљу.

Развите, дакле, с нова заставу Румуније у пољу, на ком су ваши слави

претци пролијевали крв за право и слободу.

Напријед, војници румунски, с важношћу, па ће те се моћи вратити скоро у круг вашијех породица, обрвани усклицавањем цијеле земље.

Пога, коју је грчки министар спољних дјела управо нага заступника у Лондону, гласовао:

„Атина 23. Августа 1877, Бр. 722
Мој Господине! Данас ме пославши послорова британске владе ми обзани садржај телеграма лорда Бија, одређеног за мене. У овом телему пита први државни тајник Њез. Батанског Величанства, нагласујући узнемије, које по извјештајима Ладарда порти задаје држање Грчке, дали грвлада овлашћује Инглешку, да моувјерити порту, како се Грчки њоме неће заратити и учинити кривцем дјела, која имају ту сврху, у сусједнијем провинцијама изазову товијех покрете. Мр. Виндхам (сад инглешки послорова у Атини) позва тијем телеграмом, да ми прочита два вјештаја Мра. Стиарта (инглешког ланика у Атини) на своју владу, у којепосланик Њез. британског Величанства даје рачун о разговору који имајомном о политици, коју јелинска властисудити у погледу Турске.

Узевши овај спис на знање, ја тао сам признати, правичност, коју Мр. Стиарт смисао мојих ријечи и јестно. Ја сам доиста рекао, као ш извјештава у својој депеши, да Грсад некани навијестити рата, ти, и ја понових Мру. Виндхаму, ово све, за што би нас имала правотати порта али ко други у име ње. каква самостална држава дужна стезати будућност уледу слободе ратног навјевања. Навјешћење рата да је зарене државе посљедак извјеснијех шја, и јелинска би влада у дан кризи више него икада посрнула својој дужности погледом на незави земље и јелинскијех интереса, кад односно тога лишила слободног дјили кад би исто ограничавала, билсвема било само погледом на сл. околности. Порта при оснивању јели краљевства није ни помишљала, да чинити таква захтјевања. Као што је ставовано у једном 9. (12) Јулија 18 Цариграду подписаном протоколу, јеваше она, да грчка влада и пој Грци несмију чинити никаквијех усл никаке помоћи ни властима нита дама и народима, с којима би вис та могла заратити, него да се сдрже строго начела неутралности.

Овај захтјев инглешка влада разумку са владма Француске и забаци сасвијем и категорична на ренцији, држањој 30. Августа 1832 рајг. Офису са наведеног у про разлога, гласећег, да право присуз, било коју од ратујућих страна чива већ у правима независности државе, ако т. ј. она није конституирана као вјековито неутрална иста неће јелинска влада данас тузи из међународна положаја, а признање изисловала Грчка пред дина. Доследнијем начином сам ја, изјавих британском послорова, да при данашњијем околностима нејере, навијестити рата, ипак Мра. хама опазним учинио, да ова и ничем несмаљује права почињајуће зависности једне суверене државе, д владање у будуће удеси по оди и дужностима, које бијој околност ле наложити за очување своје часвојих легитимнијех интереса.

Мр. Стиарт извјештава депеши, како сам му ја рекао, д линска влада сав свој утицај да у колико се тиче садашњост ерести бунтовничке покрете у њијем крајевима Турске. У ово, примјетно сам ја Мру. Виндхаму је Мр. Стиарт исео од ријечи д

то је од мене чуо, да је мени зато много стало, изјавити, како сам ја ово општење посланику Њез. британског Величанства учинио само под насловом просте информације. Јелинска влада била је везана међународним дужностима, не изазивати никаквих немира у провинцијама државе, с којом подржава мирне односе; но да порта нема никакве права, да не искати, да судјелује при предузетим акцијама, а грчка влада неби ни узела а себе такве обвезе. Ако је истина, као што ја рекох Мру Стиарту, да Грчка лаже свој утицај, што га има у овим провинцијама, да осујети побуну, то је на исто чинила с разлога, који се не сме тичу; но јелинска влада не сматра за напрема страњским властима обвезу тако радити, и она би на том путу мо дотлен устравала, док би то сматрала да је у интересу Јелинства, који је њезин интерес.

Пошто сам тако разјаснио смисао исказане изјаве, нијесам оклијевао, казати у Виндхаму, да може објавити лорду Робију, да јелинска влада нази и да ће даље пазити дужност своју, која јој је да у пограничним провинцијама не изазива бунтовничких покрета. Та дужност разумије се по себи, јер је основана међународним обвезама држава напрема једна другој, с којим су у миру и јер Грчка изазива своје међународне обвезе те не мјерава, да их прекршава.

Мр. Виндхам питао ме за тим, да ли ја мислим, да ће ова изјаснења имати дјелство, да успокоје портино узнемирење и да ју задовоље. Јаму одврати, моја изјаснења могу порти задовољити, да су она једина, која се могу искати једне државе, којој је стало до њезине независности, части и дужности напрема другим, који на то имају право; али да сваком случају очекујем, да ће задовољити владу Њезина британског Величанства, јер да немогу сумњати у то, да грчка влада има права и дужности, која ми ова изјаснења прописивала.

Мр. Виндхам дотаче се ради објашњавања и забринутости портине гледи напрема жања и скупљања војске, но небијаше тешко признати, да, ако се узму у пр нашу војне силе по мјерилу већ те година у свијем јевропском државном уведену састава новачења и војне организације, наша дигнута војска нестоји тако ван размјера са становништвом државе. Ту су протоколи, на које сам се позвао, предупредили свако нападање на погледу.

Порта је за вријеме расправа о ципу грчке краљевине тражила, да њој и поморска војна сила грчке државе буде ограничена на број, који је дозволан за сигурност и поредак у земљи. Ова саопштења одговори лорд Палмерстаун, као пуномоћник Инглешке, као и пуномоћник Француске и Русије, да је довољно изјаснити, да право, коначно и поморске уздржавати и њихов број дизати и смањивати, почива у права независности државе; да је независност Грчке, појем припадности јој правина, одна протоколом од 3. Фебруара 1830; отоманска порта на овај протокол није пристајала, и да нити дворови, су га потписали нити порта, која га својила, немогу да стегну и једно од права без повреде својих обвеза, је исти протокол у цијелом њиховом Грчкој зајемчио.

Угодно ми је, признати, да порта у изравном саобраћају са јелинском ом некада никада разумјети, да би она ставити на питање ове међународне обвезе.

Мр. Виндхам без оклијевања је своју владу о кораку, учињеном мене и о изјаснењима и примјетбама, су код мене побужене. Он ми је дао шање одговоре се на то извјештај и рад, којом приликом виђох, да је мисао у том коректно изложено. При томе држах за нужно, да у овој саберем одзиве, на које ме саопштења лорда Дербија принудили, и да молим, да исте предложите првом Њезина британског Величанства. и ако узмем, о том прецизно оставите. Дозволите и т. д.

Трикупне с. р.

Француске новине бране Црну
Митхад-паша у Паризу у свом гласу депутацијом Позитивиста и Мационерија је Црну Гору као суверенску земљу. Услед тога парижке „La France“ од 3. Септембра до су један дугачак чланак под називом Црна Гора јели суверена држава. Чланку са историјским доказима и уговора за овјех последњих

педесет година, устаје писац противу рјечи Митхад-паше, и јасно доказује да је Црна Гора свагда била независна држава и да није нигда порти, ма под каквим именом какве данке плаћала, нити од ње ма учему зависила, него је свагда такве претензије турске са оружјем противу турске одбила. Речени чланак свршава се са овјех рјечима: То је као нека сладка самообмана и лудост што Турци непрестано претендирају да је Црна Гора суверена држава према њима, и они ће ту своју уображену мисао (фиксу идеју) одијети са собом у Азију одакле су и дошли. — Према је то питање одавно и на пољу дипломатичком и бојном јасно рјешено, и ми о њему немамо потребе говорити, ипак врло нам је мило што сумнопоштоване парискенине „La France“ доијеле тај пријезио и на постојећим истинитим фактима и уговорима израђени чланак, ради обавјештења веће публике, која није довољно посвећена у наше црногорске ствари, и пред којом турски државници сваком приликом тенденцијозно навалице неистину говоре и труде се да барем код оних којима нијесу добро познати наши прошли и садашњи односија према порти, представе ма и сјенку свога суверенства. Толико им је мило и повосита та уображена мисао, та фикса идеја, да један државник као што је Митхад-паша, неможе да се од ње излечи ви сад кад предстоји опасност Стамболу, и када градови око Црне Горе један по један падају у јуначке црногорске руке. И овда, када Турци буду са свијем проферани из Јевропе, родољуби турски и паше повикаће тужно из Багдада: „Нек вам је просто све, што смо у Јевропи изгубили, само признајте нам ту лијепу славу, да је Црна Гора суверена држава према нама.“

Завршујући овај чланак, неможемо да незахвалимо оној француској журналистици која радо прима обавјештења о нашим крајевима, и заступа нашу праведну ствар, као што то уопште чини и друга непартиска јевропска штампа.

ДОПИСИ.

КОТОР, 10. Септембра. — Она, да опростите, свјецка бљувотина, коју називљу „Авенире“, која не се од лани посунула а од ове године дуге чини се китом навукла, бркове засукала а калпак ватакла, у последњем свом броју посветила је својим чланак Котору, бунтовничком граду, јер се обрадовао паду Никошића и сућут свој изразио праму Црној Гори, па и тужнога Јуста Пертеа у Готи напала, што у својим земљописним картама ставља Котор у Аустрију а не у Црној Гори. Но колико год она нападала Котор, не одузе му, душе ми, вијерност праму Цару своме, и сућут праму еуседној Црној Гори. Када Мађари смију за краљем својим викати: Живила Турека, и јавне демонстрације радити за турске побједи, зашто да немијемо ми радовати се побједама једнокрвне наше браће? Они с тога остају вијерни цару и краљу своме, а ми бунтовници, издајници и процаја. Сада тек признава да extra Hungariam non est vita, et si est vita non est ita. Но неке се они с Турцима друже а ми ћемо с нашом браћом Црногорцима, па куд пукло, да пукло. Но вратимо се на Силет, на онај град будућности.

У Силету сањају о некој вијерности и о пој смјело говоре. Зар је тако брзо заборавио на 1866. годину? Талијанско бродовље бродарило око Виса; ко да и посумња да ће га онако славно одбити као што је неумрли Тебетов? Нико на још мање Силет, гњезде талијанских тежња. Свуда се по Далмацији сипавали на јуначки одпор, а у Силету шили талијанске заставе, приправљали меке постеље и пунане софре талијанцима, и већ радили како ће сјајније талијане дочекаати. — У Силету говоре о вијерности. Зар су заборавили тако брзо на Стросмјерове форните и на руске рубље, што су у име славенске узајемности примили, и ставивши их у шпиг, постали највећи противници те узајемности. — У Силету говоре о вијерности. Тако ми Бог помогао, сјутра би ти надри-аустријци Авенирети разнели талијанску заставу на звонику св. Дујма, како су ти привржени Аустрији и њеној династији. Када би се у Далмацији плебисцит дао, донета Италија би једино у Силету гласова имала и пуктум. Но Авенири није било до вијерности, колико да врши оно, за што је плаћен, наиме да напада све оно, што се проти Туреке ради и мисли. Пад Никошића нега је смртно убио, и немогао по пети пут затрубити да су Црногорци пред Никошићем тешко страдали и за увјек га оста-

вили, ето га да излије свој чемер на Котор, те пибај, куни, лажи. Опет му фала јер нас је научио, како ћемо се у напријед при таквоме весељу равнати, јер спомену оно што нијесмо урадили, а морали смо урадити.

Међутим наши ц. к. официри неће да знаду ни још да је Никошић узет. А зашто? Знали су да Никошићем управља Скендер-бег, родом Мађар, па нејверују да ће им се брат тако ласно предати без велике црногорске погубије. Бог дао, да јуначи и друге градове освоје, као Никошић на нека г. г. официри нејверују.

У идући уторник имамо пред мјестним судом врло важну расправу. Тиче се ништа мање него да су г. г. професори мјестне гимназије увриједили неоскрвљену мађарску народност. Тако је! Црногорци који се међу нама налазе, морају слушати од неке госпде которске па и од некије ц. к. војничких капетана, које-какве пријевке за Црногорце, па се не нађе један, да их на суд позове увреде ради. Ова расправа, ако Бог да, свршити ће добро за наше професоре, а остаће нам примјером, како ћемо се и ми унапријед владати. Задајем вам вјеру тврду, да ће од данас и они умукнути, иначе и нама ће пут отворен бити, а не узављали овај, знати ћемо га сами наћи, јер вјерујте, дошао је дуг до ноката, немогу се више тријети.

Ако се ко а важна околност при расправи и послје ове догоди, јавити ћу вам, нек свијет знаде.

Књижевност.

Позив на предплату.

НА

ИЛУСТРОВАНУ РАТНУ КРОНИКУ

УЗ САРАДЊУ ВИШЕ КЊИЖЕВНИКА

биљежи је

З. ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

„Илустрована ратна кроника“ излази у свескама и узела је себи за задатак да објективно биљежи не само све важније догађаје с бојног поља по освједоченим вијестима најбољијих стручних листова, по званичним поузданим извјештајима, по објављенијима која ће и сама потражити, него да упозна читаоце своје и са земљинштима и чиниоцима, с војскама и вођама њиховијем а све то и сликама и вијернијем салицима уметнички израђеним по најбољијем рускијем и инглешкијем оригиналима, мапама и надртима стручно изведеним.

На биљежењу „Илустр. ратне кронике“ радиће стално више књижевника.

У свесци заузеле најмање две посљедње стране смесице. У првом одјелу смесица прибираћемо фелтонским жанром интересанте ситије цртице и епизоде данашњих догађаја све оно што живље бојадисе и карактерише правац и струју ове борбе и њезинијех фактора, и што не иде у оквир већијех чланака. Ту ћемо радо примати и цјесничке описе и одломке започетог овог великог епа. А зато нам је нужна припомоћ са више страна осим уредничкога круга. Зато се обраћамо с молбом, ко може да и учини, да нам набавља камичака за овај мозаик. Молимо цјесничке наше да нам умоворима својим смесице уресе. А пошто се неможе ни замислити, да су се баш сада уставале пет вјековне, невидљиве народне гусле, које до сада увјек пратише сваки живиљ покрет српскога живота молимо свакога брата Србина који јеку њихову разабере, да нам вјерно то пријележи и пошаље. Не пуштајмо да се ништа изгуби и прохуји, што би доиједи брижљиво тражили, али би можда тешко могли наћи!

Други дио смесица, (најмање једна пуна страна) биће посвећена хумору и сатери. Кад немамо или неможемо да имамо у данашње вријеме засебан такав лист, ми ћемо се потрудити да га овје у маломе заменимо. За овај дио не треба нам друга програма већ само да се сетимо, да још никада појединци и народи, дипломате и новинари, шовинисте и назови слободари нијесу долазили у тако јадан и управо смјешан положај према истини, правди и људском достојанству, никада нијесу већма обрнули своја леђа неумитном сатиричном бичу. А тај бич зар баш сад да им дијели пардоне. — У овом дјелу наћи ће се по дјелоја оригинална илустрација. Увјерени смо да нам ово мало шаће не ће данас замјерити ни најозбиљнији читаоци наши.

„Илустроване ратне кронике“ излазиће сваки 16-20 дана једна свеска, а штампа се на лијепу углађеној хартији великог кода (кварт-формат) у свесци од

4 табака или 32 стране, које ће уз одабрани садржај бити насликане (илустроване) најмање са 10—15 вјештачки израђенијех слика (илустрација) и карата с бојних поља, а поврх свега биће укоришчене лијепим илустрованим корицама.

Цијена је „Илустрованој ратној кроник“ по свесци 1 динар.

Иначе, ко непосредно Књижари Велимира Валожина у Биограду у плаћеноме писму 12 гр. чар. пошаље, томе ће књижара за тај новац а о свом трошку три свеске „Илустроване ратне кронике“ послати, по реду како која изађе.

Скупљачима претплате уступа се 20 рабата било од предплате, што на поједину свеску по 5 гр. чар. скупе или од предплате што по 12 гр. чарш. а за три свеске скупе и пошаљу.

Сва предплата из Србије шаље се књижари Велимира Валожина у Биограду, која је наш главни комисионар за Србију и која како за послати јој новац, тако и за тачно разашливање свезака јамчи.

САДРЖАЈ ПРВЕ СВЕСКЕ:

Чланци: Српски устанак и рат у год. 1875. и 1876. — Русија ступа и акцију. — Црна Гора поново завојштила. — Главни заповједници руске војске. — Главни заповједници турске војске. — Руска војска. — Турска војска. — Војна поља. — Ратујуће војске. — Распршт монитора Литви Целила. — Руси пале торпедима монитор Хифел-ил-Рахан. — Смесице.

Илустрације: Кнез Горчаков. — Кнез Милан. — Ђенерал Игњатијев. — Александар П. цар руски. — Никола I. црногорски кнез. — Велики кнез Михајил Николајевић, главни заповједник руске азијске војске. — Велики кнез Николај Николајевић, главни заповједник руске дунавске војске. — Ђенерал А. Адамовић, начелник штаба јужне руске војске. Ђенерал М. Т. Лорис Меликов, заповједник одјелења у кавкаској војсци. Сердар Екрем Абдул Керим паша. — Муктар паша. — Руси пале торпедима монитор Хифел-ил-Рахан. — Рељеф карта јевропскога бојишта. — Распршт монитора Дуфти Целила. — Борба у Дугу — тврђава Никошић.

Према важности и очекиваној моралној користи народној од овога књижевности подухвата с једне стране, стоје на другој страни огромни материјални издаци а наша лијепна нада да ће нас поштовано читалачка публика српска у овом новом подухвату нашим топло предурести и својски подпомоћи.

У Н. Саду, августа 1877. год.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА

издавалац „Илустроване ратне кронике.“

„СРПСКА ЗОРА“

илустровани лист за забаву и поуку.

ГОДИНА ДРУГА.

Изишла је из штампе IX. свеска (свеска за Август) „СРПСКЕ ЗОРЕ“ са овјем садржајем:

I. Текст. Полућели гроф. Криминална новела Ј. Д. Х. Темел. — Међу таласима. Пјесма Љ. П. Ненадовића. — Причања Вука Дојчевића. Скупно и сложио Ст. М. Љубиша. — Шта желиш. (По Мицкијевићу) Пјесма Љ. П. Ненадовића. — Човјек будућности (Рајтлингер). Прерадио Миливоје Е. Јосимовић. — Мрвице. Од Љ. Ненадовића. — Писма са истока. П. Евин гроб. Писме др. Милан Јовановић. — Рат на истоку. — Девет крвавијех дана у Црној Гори. Од мајора Јована Стефановића Вилевског. — Ђенерал Гурко. — Листак. — Неколико етнографскијех пацака. Од др. Ристе Михаиловића. — Ф. Каниц. — Наше слике. — Прегледне биљешке. — (Наука. Књижевност. — Лица. — Позориште. — Смјеса). — Ријешење коњичког епока. — Прениска. — Задаћа. — Календар.

II. Слике: Ф. Каниц; Белогрчић у Бугарској; Бугарска ковацница у Габрову; Аустро-угарска оклопница Кустоца. „Коло“. Силует А. Радловића. Котор. Ђенерал Гурко.

Претплату примају, осим потписано администрације и све српске књижаре. Претплата је цијена:

На цијелу годину 6 ф. или 72 гроша.
„пола године 3 „ „ 36 „
„четврт године 1 „ „ 18 „

Но могу се и поједине свеске по 50 новчића добити како у администрацији „Српске Зоре“, тако и у српскијем књижарама.

Њацима са гимназија и реалака дајемо у пола цијене, само се ваља у овом случају непосредно обраћати на

Администрација „Српске Зоре“.

Wien, VII. Burggasse 24.

У државној штампарији.